



זוהי הנקודה עליה התרועע העולם הזה.

הביקורת החריפה והחמורה ביותר על העולם הזה, התפרסמה בשבועות האחרונים דווקא בין עמודי העולם הזה. אני מתכחך למדורו של דן בן אמוץ, שהנהלת החשבונות שלו אינה פוסחת גם על דיעות, כתבות ומדורים המופיעים על דפי העולם הזה.

אין זו תופעה של הלקאה עצמית. מדורו האישי של דן בן אמוץ מייצג את דעתו הפרטית בלבד. מבחינה מסוימת יש לראות במדורו מעין עתון בתוך עתון, בו רשאי דן לכתוב ככל העולה על רוחו, ללא כל מיגבלות שהן מצד המערכת.

עצם הביקורת הפנימית אינה חידוש לגבי מערכת זו. היא הונהגה למעשה מיום הקמתו של העתון. ישיבות המערכת מיוע-דות, בין השאר, גם למתיחת ביקורת על המתפרסם בהעולם הזה והצורה בה הוא מתפרסם. איני סבור כי יש עוד מערכת של עתון ישראלי איזשהוא, בה יכול חבר מערכת להביע את דעתו הביקורתית בחופשיות, ובידיעה כי יש לו סיכוי לשכנע את האחרים לקבלת עמדתו, כמו מערכת זו. ביקורת עניינית והגיבונית, שאינה מיועדת לצורך הניגוח בלבד, היא ערובה מפני הסתיידות והתנחנות.

דפי העולם הזה היו פתוחים בפניה גם עד כה, כשבאה מחוץ למערכת, בעיקר במדור מכתבי הקוראים, והם פתוחים בפניה גם במדורו של דן בן אמוץ.

★ לא זכרונות - פסקי-דין

במדורו האחרון (העולם הזה 1732) יצא דן בתקיפות נגד העמדה אשר נקט העולם הזה בפרשת הממונה לשעבר על שירותי-הבטחון, איסר הראל, אשר עקף את איסור הממשלה עליו לפרסם את זכרונותיו, כשהחל לפרסם באמצעות שכיר-עט.

טיעונו העיקרי של דן סובב סביב זכותו של איסר לפרסם ידיעות, שהגיעו לידיו בתקופת כהונתו הרשמית. "תפקידה של העתונות הוא לפרסם אינפורמציה מהימנה לקוראיה", כתב דן, "ולהילחם נגד כל נסיון להעלים ידיעות מהציבור. הראגה לגילוי סודות מדיניים אינה תפקידה של העתונות".

אני מוכן לקבל טיעון זה ללא עירעור. אלא שלגבי הפרשה הנדונה, אין הטיעון תופס בכלל.

אילו היה החומר, עליו מסתמך איסר הקטן בזכרונותיו, חשוף וגלוי לכל, ניתן לבדיקת חוקרים ומומחים, היתה זכותו של איסר לפרסם את זכרונותיו בקשר אליו בלתי ניתנת לעירעור. אולם כשהחומר הארכיוני חסוי ותסום, אפילו מפני האנשים בהם הוא נוגע, מקבל פירסומו בידי איסר משמעות אחרת לגמרי. הוא הופך מזכרונות להרצת-דין שאין כל אפשרות להתחכך עמה או לחלוק עליה.

דן טוען כי "פתאום העתונים תומכים בחוקים שנועדו למנוע מהציבור אינפורמציה, העלולה להביך את השלטונות". בפירסומו של איסר הראל אין שום דבר העלול להביך את השלטונות. השלטונות תמיד ימצאו דרך למנוע פירסומים שיביכו אותם, גם ללא חקיקת חוקים בתמיכת או בהתנגדות העתונות.

פירסומו של איסר הראל אינם מכילים משום כך כל גילוי הנוגע לשלטונות עצמם או לאישים הנמצאים עדיין בשלטון. לעומת זאת הוא עוסק, בצורה סלקטיבית, באנשים פרטיים, חיים ומתים, שהסתבכו בצורה זו או אחרת עם שירותי-הבטחון. מאחר שנמנע ממנו, גם בצורת עקיפת החוק, בגלל הצנזורה הבטחונית, לפרסם עניינים שהם באמת סודות המדינה, עוסק איסר בעיקר בהרשעה מחודשת של אנשים, ששילמו כבר את המחיר בעד חטאיהם או שקיים ספק בכלל לגבי הרשעתם מלכתחילה.

★ סודיות גמישה וסלקטיבית

זוהי הנקודה עליה התרועע העולם הזה. בכתבה אשר עליה יצא ועפו של דן בן אמוץ. קשה לחשוד בנו שאנו תומכים באיון שהיא צורה של מניעת אינפורמציה מהציבור. אולם ברנע שקיים חוק המגדיר חומר מסוים כ"סודות המדינה" לא יתכן שסודות אלה יהיו דו-ערכיים: כאלה, הנוגעים לשלטון, שהם חסויים ונגנזים, ולפעמים נעלמים מן העולם; וכאלה הנוגעים לאנשים פרטיים, שלגביהם הסודיות היא גמישה וסלקטיבית.

דן חובע מהעתונות להתייחס לגופו של הספר, למהימנותו, לאיש העומד מאחוריו. תביעה זו בלתי ניתנת לכינוע כל עוד החומר חסוי ונגנז. ניתן להתחכך עם איסר, אלא שבכל ויכוח כמעט תהיה ידו על העליונה מאחר שהוא שולט בחומר שלאחרים אין בו שליטה.

לא "נתקפנו דאגה נוכח גילוי עובדות שנחשבו עד כה לסודות בטחוניים", כדברי דן בן אמוץ. שום עובדות כאלה אינן מובאות בספרו של איסר. לעומת זאת, מתן אפשרות בלעדית, לאדם שריכו בידי את מנגנון החושך של המדינה, להפוך לחוקר, לתובע ולשופט האחרון של האזרחים שהסתבכו או שסובכו עם החוק, ראויה בהחלט לגרום לדאגה.

זוהי הנקודה עליה התרועע העולם הזה.

ייעוץ מדעי
לפי כף היד
ניתוח אופי-
גילוי כשרונות -
ייעוץ לעתיד!



שלום שאול
SHALOM SHAUL

נא לקבוע ראיון מראש.
(10:30-12:30 ; 4-6:30)
ת"א המלך ג'ורג' 33.
טלפון 226342

גזור ושמור - הטלפון אינו רשום במדריך!

אינטימי

ויברטור

רב עוצמה לעיסוי מהנה משגר גלים מרטיטים ומשחרר את המתחחות של הגוף.

להחלקה, לחיכוך, לגירוי - מעניק תחושת פורקן מלאה.

לכבוד "מטמה" - שיווק ישיר - ישראל.
ת.ד. 6472, תל-אביב.

אבקש לשלוח לי באריזה אטומה ויברטור.

ר.ב. 29.60 ל"י + 2.40 ל"י דמי אריזה ומשלוח בצ"ק
או בהמחאת דואר.

שם כתובת

אופנת צמרת בע"מ

קורס לדוגמנות דוגמניות ודוגמנים

הקורס שיערך במלון שרתון ת"א כולל:
• דוגמנות צלום • דוגמנות מסלול
• איפור נימוסין • טיפוח החן והיופי
למסיימי הקורס סיוע והכוונה לעבודה
פרטים והרשמה

דיזנגוף 132 ת"א טל. 224281

סטיקיה "שלהבת"

רחוב החשמונאים 113 • תל-אביב • טלפון 261470

גריל על האש

מאכלים מזרחיים

במחירים עממיים

(הנחה לחיילים במדים)



נא לבקר ולהוכח

בטיב המאכלים

פתוח יומם ורילה

ההנהלה

חיים שאשא